

Bilaga till nämndens protokoll 2006-09-20

Det franchiseavtal som har ingåtts mellan parterna innehåller bl a följande bestämmelser:

”13.1 Alla tvister gällande detta avtal eller andra tvister mellan parterna som inte kan lösas av parterna eller deras efterträdare skall efter medling enligt par 13.2 lösas genom sedvanlig svensk rätt.

13.2 Innan beslut tas att lösa tvist i domstol skall parterna försöka lösa tvisten med hjälp av en oberoende medlare som accepteras av bägge parter. Kan parterna inte enas om en medlare skall denne utses av en från parterna oberoende advokat.”

FT har anmält FG för att denne dels vägrat delta i det förfarande för lösande av tvister som anges i franchiseavtalet, dels inte uppfyllt de löften FG flera gånger givit vid sammanträffande för diskussioner av en uppkommen tvist.

FG har bestritt att man skulle ha lovat något som man inte fullföljt men har vitsordat att man inte önskat medverka i det medlingsförfarande som nämns i franchiseavtalet.

Nämnden har efter genomgång av skriftväxlingen och ingående diskussion gjort följande bedömning:

- A. Frågor om vad som eventuellt lovats av en part och hur det i så fall fullgjorts förutsätter en bevisprövning som nämnden inte har möjlighet att göra. Dessa frågor hör hemma i allmän domstol eller skiljenämnd. Nämnden inskränker sig i denna del till det allmänna yttrandet att parter i en förhandling ang tvistefrågor givetvis inte bör lova mer än parten kan hålla; detta ingår i den etiska hållning som varje part i ett franchiseförhållande ska vara.
- B. I varje avtalsförhållande som syftar till en långvarig, intensiv samverkan har båda parter ett eget intresse av att försöka undvika tvister och att, om sådana ändå uppstår, försöka lösa dessa på smidigaste sätt. I franchiseavtal ges i allmänhet särregler för tvistelösning, ofta i tre steg: förhandling, medling, skiljenämnd (oftare än domstol med hänsyn till de nackdelar som förknippas med förfarande i allmän domstol). I de sedan länge gällande europeiska reglerna för franchising understryks också parternas skyldighet att med god vilja delta i det förfarande för tvistelösning som kontraktet anger. Etiska nämnden har också i ett tidigare beslut (se Sohlberg, Franchisejuridik, 3 uppl, sid. 106) angivit att t ex skyldigheten att utse skiljeman är oavvislig om kontraktet anger skiljenämnd som utväg att lösa tvister.

Som skäl för sin ovilja att delta i ett sådant medlingsförfarande som anges i franchiseavtalet har FG i första hand anfört att bestämmelserna om medling är mycket oprecisa och att de därför inte kan utgöra hinder för en part att vända sig till domstol för att få en tvist löst. FG har pekat på att bestämmelserna inte anger vem som skall utse den från parterna oberoende advokat som skall utse medlare när parterna inte kan enas i den frågan. FG har också understrukit att det inte anges i avtalet vad medlarens uppdrag skall innebära och hur det skall

genomföras och inte heller hur eller när man skall konstatera att medlingen misslyckats. Med hänsyn härtill bör tvister som inte kan lösas av parterna avgöras av allmän domstol.

Som att annat skäl mot ett medlingsförfarande har FG pekat på att medling är ett kostsamt alternativ att lösa en tvist för mindre företag, då de utöver arvode till sitt eget ombud även måste arvodera en medlare.

Något som också, enligt vad FG har anfört, talar emot ett medlingsförfarande är att FT sedan våren 2005 inte erlagt fulla franchiseavgifter, trots att frågan har varit föremål för upprepade diskussioner. FG kom till den slutsatsen att det inte var någon idé att fortsätta diskussionerna utan att det var nödvändigt att låta domstol lösa parternas mellanhavande. FG har också ingett en ansökan om stämning mot FT avseende obetalade franchiseavgifter.

Nämnden konstaterar till en början att det klart framgår av såväl par 13.1 som 13.2 i franchiseavtalet att parterna skall försöka lösa en uppkommen tvist genom medling innan de vänder sig till domstol. Som FG har påpekat är bestämmelserna i och för sig ofullständiga i vissa avseenden, bl a när det gäller hur en medlare skall utses när parterna inte kan enas i den frågan. Att, som FG har gjort, vända sig till domstol utan att ens göra ett försök att få till stånd ett medlingsförfarande, får emellertid anses strida mot franchiseavtalet.

Huruvida ett medlingsförfarande typiskt sett är mera kostsamt än en domstolsprocess är enligt nämndens mening diskutabelt. Även om så skulle vara fallet, utgör det emellertid inte något skäl att frånga avtalet.

När det slutligen gäller FT:s underlåtenhet att betala franchiseavgifter kan en sådan underlåtenhet i och för sig utgöra ett allvarligt avtalsbrott, som ger franchisegivaren rätt att häva franchiseavtalet. Huruvida det i det aktuella fallet har förelegat grund för hävning kan nämnden inte gå in på. FT:s underlåtenhet att betala avgifter har emellertid i vilket fall som helst inte befriat FG från skyldigheten att bidra till att en medlare utses.

Sammanfattningsvis finner nämnden att FG:s underlåtenhet att delta i ett medlingsförfarande har utgjort ett brott mot de etiska regler som nämnden har att tillämpa.

Med detta är ärendet avslutat.

Stockholm 20/9 2006

Staffan Magnusson

I ärendets behandling har utom ordföranden deltagit Mats Blomstrand, Helene Fiedler och Anders Johansson. Enhälligt.